

عنوان مقاله:

نگاهی به دوره پارینه سنگی و نوسنگی حوضه دریاچه ارومیه

محل انتشار:

اولین کنفرانس ملی دوسالانه باستان شناسی و تاریخ هنر ایران (سال: 1398)

تعداد صفحات اصل مقاله: 16

نویسنده:

علی بیننده - استادیار گروه باستان شناسی، دانشگاه بوعلی سینا، همدان

خلاصه مقاله:

حوضه دریاچه ارومیه با توجه به موقعیت و ویژگی طبیعی و جغرافیایی و همجواری با دشت وسیع نخجوان در شمال (بخشی از قفقاز)، جنوب فلات آناتولی در شمال غرب و بین النهرین شمالی در غرب، از دوران پارینه سنگی تا به امروز مورد توجه بوده است. از نظر فرهنگی و مطالعات باستان شناسی از قرن نوزدهم میلادی به بعد شمال غرب ایران و حوضه دریاچه ارومیه مورد توجه واقع شد. در این بین غنای آثار هزاره اول قبل از میلاد خصوصا آثار اورارتویی و مانایی در منطقه چنان است که بیشتر پژوهشگران را به سمت خود جذب می کند و از این رو است که مطالعات دوران پیش از تاریخ در قیاس با این موارد چندان زیاد نیست. در شمال غرب ایران از دوره پارینه سنگی محوطه های زیادی شناسایی نشده اند با این حال اطلاعاتی از دوران پارینه سنگی قدیم به بعد در دست است. در اواخر عصر یخبندان حوضه دریاچه ارومیه با توجه به عرض بالای جغرافیایی برای استقرارهای انسانی مناسب نبوده است پس از آن حوضه دریاچه ارومیه شاهد تغییراتی است که امکان استقرار اولین جوامع نوسنگی را فراهم می آورد، پیشروی آب دریاچه ارومیه در کرانه غربی آن کمتر از حد متعارف آن در دوران معاصر بوده است. ظاهرا قدیمیترین استقرار بعد از دریاچه ارومیه همان فرهنگهای مشابه حاجی فیروز هستند که اغلب در اطراف و حوضه دریاچه ارومیه پراکنده اند. امید به یافتن محوطه ای از نوسنگی اولیه نیز جای تردید دارد. آثار به دست آمده قرابت بسیار نزدیکی به فرهنگهای همزمان در شمال بین النهرین دارد. کرویدورهایی چون کیل شین و حاج عمران با شمال بین النهرین و دردهای غربی دریاچه ارومیه ارتباط حوضه دریاچه ارومیه با آناتولی را میسر می کرده است.

کلمات کلیدی:

حوضه دریاچه ارومیه، استقرارهای اولیه، پارینه سنگی، نوسنگی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/905144>

